

RUTES I CAMINS

(Senderisme)

INTRODUCCIÓ ALS CAMINS

La Serra de Tramuntana (patrimoni de la UNESCO) és una de les principals fonts de Puigpunyent, on vivim plenament la natura.

Una bona part dels nostres camins estan senyalitzats.

Podem arribar des de les viles de Calvià fins al cim del puig de Galatzó, passant per Estellencs.

On gaudireu d'un lloc ple de natura i diferent.

Rutes de Senderisme

- * Es Socarrat – Esquerda del camí – Es bisbe – Puig de Galatzó
- * Comellar des Planes – Ses Sínies – Finca Galatzó – Na Corba
- * Carretera de Galilea – Bar Parroquial – Galilea – Sa Planeta
- * Restaurant sa Vinya – Coll d'Estellencs – Camí vell d'Estellencs
- * Restaurant sa Vinya – Font pi coll Carnicer – Puig de Galatzó – Font des Pi
- * Bar Parroquial (Galilea) – Ctra. Galilea - Puig de na Bauçana – Volta a Galilea
- * Planícia – Finca Planícia – Bosc Planícia – Finca
- * Galilea – sa Planeta – Moleta d'Aigo – Ses Llegítimes
- * Puig Galatzó – Galilea – Sa Mola – Es Verger – Pas des Ratxó – Galatzó
- * Ca l'Amo en Biel – Es Tramuntanal – Mirador de sa Vinya
- * Galilea – Recorregut per el poble
- * Galilea – es Capdellà – Calvià – Galilea
- * Ses Cases – Sa Vinya
- * Sa comuna de Puigpunyent
- * Puigpunyent. Volta per la carretera a ciutat – carretera vella d'Estellencs i comellar des Romaguers
- * Noguera – Pas de sa Nineta – es Pas Nou
- * Pas per es Ratxo – Puig de Galatzó
- * Calvià – Galilea
- * Jardins salt de Son Fortesa
- * Puigpunyent – Corral ses cabres
- * Camí vell de Calvià (per Galilea)
- * Camí vell de Palma (per la Vileta)
- * Camí Reial de Puigpunyent

VOLTA PER PUIGPUNYENT

- Deixa'm el cotxe a MA-1011 al KM 4 entre Puigpunyent – Esporles
- Inici de la ruta a Puigpunyent, travessam la carretera i enfilam per el camí de sa Campaneta, vora les cases des Grau
- A pocs metres topam la primera barrera

- Quan passam la primera barrera, hi ha un rètol que es una finca privada i que pertany a una Comuna
- El camí de sa Campaneta té una longitud de 2066 m, podem veure des de allà Fita del Ram, la Mola i el pla de Sobremunt.
- Una segona barrera, d'una propietat privada, hi ha un agroturisme dins sa Campaneta, seguim aquesta ruta
- A la dreta hi ha un barranc que forma el torrent de sa Coma i de la vall de la Superna.
- Deixam el camí momentani de GR221, ens dirigim a les cases de sa Campaneta
- Des de el camí i les marjades de sa Campaneta també es veu s'hort de sa Coma i el barranc on destaca el penyal de ses Crides.
- Unes passes mes endavant el camí de l'esquerra apareix la font des beure
- A l'esquerra es veu una síquia i uns rentadors i a la dreta un safareig (està en runes)
- Arribam a les cases (feim una volta i accedim a la capella gràcies al propietari que hi viu)
- Deixam les casetes de sa Campaneta i continuam la ruta, passam per marjades
- Tornam al punt on hi estava GR, deixam la pista de la dreta
- Després del revolt, hi ha un camí empedregat, continuam caminant i anam ascendint
- Troba'm un porte de na Jordana
- Troba'm una fletxa de color vermell que indica el tirany de l'ermita
- El tirany volta a l'esquerra, es un estret bastant evident
- Passada la paret un safareig es troba a la dreta
- Al fons més abaix de les marjades hi ha un edifici i les runes de San Onofre (envoltam la l'ermita per veure les runes), també es troben restes prehistòriques.
- Deixa'm enrere l'ermita i seguim on tornam per el camí principal on es troba el forn des calç
- En aquest punt s'enllaça el camí vell d'Estellencs on trobam indicadors i un panell informatiu
- Seguim per el camí des costat d'una gran paret seca que separa el pinar d'es bosc
- Al final de la paret es troba un portell que el camí vola a l'esquerra
- Situats a l'altra banda de l'ermita contemplam el Serral
- Avançam per camí vell d'Estellencs, camí públic. Sortim per un alzinar i entrem per la zona de les cases de sa Muntanya, possessió de Son Fortesa
- A la nostra dreta la carbonera.
- Un altre camí de sa Muntanya on trobarem coses curioses com: una antiga tafona, una premsa on es picava.
- Una marjada més abaix, just davant de sa casa es troba la Font d'Abelló.
- Més abaix es troba un segon pou de tipus qanat.
- Davant la Taulera es troba la síquia de la font d'Abelló i un petit edifici que fou abandonat en la dècada del 40.
- Mes endavant per el camí trobam una creu de ferro on commemora l'ermita Josep de Sant Antoni on vivia.

EL PAS DE NA LLUÏSA

(Avis per caminants 21 de febrer 2021 problemes de pas amb el propietari de la finca tancada, no realitzar la ruta)

- Per accedir per aquesta ruta se ha de demanar permís als propietaris de les finques, ja que son propietats privades.
- Inici de la ruta al KM 13 a MA 1041, un poc abans de arriba a Puigpunyent en direcció Nord-est.

- Seguim recte per una pista de terra, per una primera carretó asfaltada i giram a l'esquerra, camí de Son Puig - Ca'n Nofre.
  - El camí es bifurca cap a la dreta, hi ha el talaiot coneguda com «Sa casa dels Gegants».
  - Seguint a l'esquerra per una pista d'hormigó, continuam per la pista.
  - A l'esquerra de la barrera, darrera d'un garrover (alerta de no espanyar-la).
  - Continua'm enfront, direcció nord, per un sender, per el torrent. Seguim per les fletxes vermelles indicades a les pedres, que ens duu lleugerament a la dreta, al cantó hi ha una reixa.
  - Pujant sense a travessar el torrent que el duim a l'esquerra , passar per una roca pelada, per on baixa l'aigua que està plena d'aigua font de Son Vic, està just damunt, la troba'm amb una reixa en el seu interior.
  - Accedim per damunt de la font, una escala de pedra i continuam per aquest camí de ferradura ca a l'esquerra (no per la pista d'enfront).
  - El camí continua pujant, paral·lelament del torrent, sortim enfront on hi ha una fletxa vermella a un tronc on es duu a una especie de circ ple d'oliveres.
  - Continuem per la sendera fins trobar un punt que ens talla el pas.
  - Anam cap l'esquerra, amb les marques de pintura morada enterra fins trobar una fita.
  - Anam lleugerament a l'esquerra on pujam per bancal i seguim per la mateixa direcció per trobar la pista.
  - L'esquerra hi ha unes vistes a la magnífica vall de Can Fava.
  - Baixam per el serral i anam per s'altre extrem, per puja el serral i un camí que està indicat per una fletxa vermella a una roca.
  - Una amplia direcció a un camí direcció Est que descriu una corba tancada a l'esquerra.
  - Seguim enfront per les resta d'una barrera de vinyes i una barraca, camí des Pouet.
  - Passar per un portell em de girar 180°, continuam cap endarrere però un poc més a dalt.
  - Arriba'm al Pou gran i en la mateixa direcció hi ha les runes de l'ermita o sa casota
  - D'aquestes runes borrejам per l'esquerra per pujar per un fort, serral, roques i enzinars principalment direcció nord.
  - Seguint per la fita, trobam la part alta d'una paret que ve del coll Paredat, al final de la paret ens situam al inici d'una petita cornisa que a l'esquerra ens deixà l'entrada del Pas de na Lluïsa.
  - Una enorme esquerda entre dues parets rocoses sense cap dificultat.
  - A la sortida ens situam a l'esquerra de les roques on es trobem les vistes de Superna i Galatzó.
  - Seguint per la dreta, entre les roques, alçam per el Pla de Sobremunt i girar l'esquerra direcció nord-est on arriba a uns penya-segats a l'esquerra.
  - Passam per una fita i per una sitja i més endavant per un ranxo, barraca i forn. Des de la sitja direcció sud-est partim d'un camí que seguim.
  - Seguim per la dreta, per la mateixa direcció, camí de carro, presentar atenció per el desviament de l'esquerra que el reconeguem per altres senyals i per un rètol de cot de caça
  - Aquest nou camí ens duu cap la dreta acompanyada per una reixa on està l'entrada a un xalet Es Darrer on hi ha una pista asfaltada.
  - Descendim per la pista per trobar a la dreta un desviament amb un rètol vell on posa el Pouet.
  - Efectuam un gir de 180° a la dreta i també a la dreta així evitam entrar a ses ca na Lluïsa.
  - Continuem per el camí de asfalt (males condicions) i després una forta pendent fins a una barrera metàl·lica.
- Seguim enfront on deixa'm la casa a l'esquerra i arribam per un comellar, continuam per aquest costat de la paret i lleugerament a la dreta, direcció Nord-est hi ha una barrera de fusta.

- Per s'altre camí de la barrera trobam el camí del Pou gran.
- Des de aquí tornam al mateix camí d'inici.

PUIGPUNYENT – PUIG DE GALATZÓ

- Arriba'm a Puigpunyent en direcció a la reserva al Puig de Galatzó on aparcam el cotxe
- Pujam la costa i giram cap a la dreta en direcció la font des pi (se pot anar directament amb el cotxe, però es un camí complicat).
- Una vegada arribat a la font des pi, començam una pujada de 600 metres per un espès alzinar
- Seguint per la sendera hi ha un moment que ens desviam per el penyal del Bisbe, devora la muntanya.
- Anant per el Nord de la Muntanya, seguirem aquesta sendera on s'estreny.
- Passat la penya des Bisbe, continua'm la ruta fins arribar a un encreuament de dos camins un cap el cim o cap Estellencs.
- Direcció cap el cim, es gaudeix de les vistes, la marxa es dura, pujam per un estret.
- Devora l'index geodèsic que separa les finques de son Fortuny, son Nét i Galatzó.
- La tornada del camí per la mateixa direcció que em fet la pujada

PUIGPUNYENT – GALILEA

- Inici de la carretera MA 1302 direcció cap a Galilea (GR 221 Variant C)
- Avança'm per la carretera, uns trenta minuts caminant, passem per el coll del Molí des Vent on deixa'm a l'esquerra la variant del GR que es dirigeix a Calvià.
- Seguim tot dret i abandonem la carretera cap a la dreta.
- El camí de terra se transita sense dificultat, arribam al carrer des Bous de Galilea
- Anam amb ascens i entrem per el camí de la Mola gran on voltam a la dreta
- Seguim endavant, a l'esquerra trobarem la casa de neu de Galilea
- Seguim endavant i trobam a mà esquerra el molí fariner de Can Soler situat al ullastre del pla.
- Uns metres més endavant, baixada per l'esquerra i seguim recte per l'ascens, una sortida per l'asfalt per la dreta i prenem per un camí de terra que ens endinsa per un pinar i a la part posterior d'un habitatge on es troba les cases del molí d'en Martí
- Arribam a una cruïlla de camins, on seguim per el camí de la dreta i tot d'una ens desviam a la dreta per un corrió que fa una baixada en zig-zag per dins del bosc
- Arriba'm a un camí transversal on incorporem cap a l'esquerra per el descens
- el camí més endavant trobem una cruïlla i un parell de cases, seguim cap a la dreta en direcció Puigpunyent
- Després de travessar s'hort de sa Coma, ens trobam el molí del Paperer.
- Una mica més abaix del molí trobem un trencall
- Tenim dues opcions una a la dreta per anar a Puigpunyent directament cap el poble i s'altre per camí de pedra.
- Anam via l'esquerra seguint el transcurs del torrent
- Travessem el torrent de la Riera per un pont
- Girem a la dreta i deixa'm el camí de l'esquerra, més endavant les cases del molí Nou on deixam la pista a la dreta.
- Baixem per una rampa fins al torrent de «Cua de Cavall» i seguim per torrent avall entre els plataners
- Voltam cap al sud per damunt d'una síquia tapada i després per un estret passadís que ens deixa per el carrer de la Vinya

- Voltem cap l'esquerra per el carrer des Molí i seguim per la cantonada cap a la dreta de la Riera, centre del poble.

SA MOLA DE S'ESCLOP

- Entrada a la finca de son Fortuny just al KM 97 entre la carretera d'Andratx, camí que ens queda a la mà esquerra d'Estellencs.
- Començam amb una forta pendent on arribam a una bifurcació, a l'esquerra està indicat el camí cap a Boal de ses Serveres
- Giram a la dreta i passam per el costat d'un dipòsit d'aigua
- Un poc més amunt, passat per el forn de calçs, continuam pujant i després d'un parell de voltes hi ha les cases de de sa Coma d'en Vidal
- Passam per botador que es troba a l'esquerra on se marca amb una paret seca en el terme d'Estellencs i sa finca de sa Coma.
- Botam sa paret, entram per la finca del Galatzó continuam per una pujada a la dreta definit per pins
- Un poc més endavant es veuen les runes de la casa de s'Esclop
- Seguim pujant cap a la cima, sense un camí sense definir un poc a l'esquerra i arriba'm al vèrtex de geodèsic
- Baixam del cim per la mateixa ruta de la pujada cap a direcció a penya Blanca
- Tornam a passar per el coll fins arriba per la zona d'un pinar
- Cap a l'esquerra tornaria per sa Coma d'en Vidal però botam per la paret cap a la dreta.
- Passat 30 min arriba'm a una cruïlla d'un caminet, direcció a Estellencs
- A mà dreta es un camí de retorn ens vetla a puig de Galatzó
- Giram a l'esquerra i una baixada per l'àrea recreativa de Son Fortuny

CAMÍ VELL DE PUIGPUNYENT A ESTELLENC I GRAU DE LA SUPERNA

- Inici al cantó nord de Puigpunyent, barri de Son Bru de Dalt, prop KM 1 que uneix a Esporles
- Barrera de son Fortesa i travesse'm els segmentar del Puig de na Fàtima, a la dreta fins arribar a les cases de possessió
- Arriba de na Fàtima, a la dreta fins arribà a les cases de possessió.
- Arriba a la Teulera Vella, industria abandonada
- Assolir la font de la Muntanya, cases de Muntanya, petita possessió
- Nord-est passa primer portell, després un segon portell per entrar al alzinar
- Camí cap a la dreta, tot seguit una paret serà que separa el conreu del bosc
- Desviació de l'entrada a l'ermita de sant Nofre
- Pujar fins una cruïlla a la dreta, direcció el Grau
- Camí de descens (tram pedregat)
- Pista forestal a la possessió sa Campaneta
- Direcció a la dreta, descendeix a la pista, 25 minuts sortim al costat de les cases del Grau de Superna
- Pujam per la carretera fins el coll del Grau
- Penúltim ens deixa a prop del pla d'en Curt

GALILEA – TORRENT DE SON MARTÍ

- Inici del carrer Timbes on es troba l'església parroquial
- Baixem per les escales fins a MA 1032 i sortim direcció ca al nucli de Capdellà, passat KM 7
- El camí passa davant la casa de sa «Rateta» i travessa una paret de fita en els termes de Puigpunyent i Calvià
- Voltem per el nord, per la dreta i avancem sense camí
- Perdem l'alçada i girem a la dreta on es trobem a la cova.
- Arriba'm a un suau ascens, sense creuar la paret seguim direcció cap al sud.
- Una antiga carbonera on davalla per un carrer que fa zig-zag a la carretera MA-1302 (km 5)
- Creuem per la carretera i continuam descendint cap el sud
- Descendim per arribar a un enllaç amb un sender paral·lel que a la dreta està el torrent de Son Martí.
- Voltem a la dreta i seguim uns metres on al costat veiem runes d'un molí d'aigua fariner
- Continuem pel camí del torrent per l'esquerra i cap uns 170 i passem per s'altre cantó
- Seguim avançant, arriba'm a una font ufana, Son Martí.
- Continuem avançant i uns 400 metres més amunt i s'altre costat un altre torrent, s'ufana de l'Alzina
- Un poc més amunt el terme de Puigpunyent apareix un mur de contenció, son Cortei
- Visita'm la cova dels cavallers
- S'altre costat de la paret s'inicia un camí carreter, empedregat, que accedeix a Galilea
- Després de deixar la casa a la dreta del carrer asfaltat de la Costa d'en Mandons que desboca al camí des Rafal on seguim a la dreta fins a un pou.
- Des de el pou voltem a la dreta al carrer per discorre una paral·lela amb la carretera i ens deixa a l'entrada del poble

LA MUNTANYA DE GALL DE FOC

Dificultat Mitjana/Baixa

Durada 3h (anada i tornada)

Inici i finalització Plaça Església de Galilea

Roba adequada i calçat de muntanya

Excursió familiar

- Caminar a la plaça d'església (Galilea)
  - a. vessant ponent
  - b. trobam ses Timbes
- Sortim de la plaça d'església al carrer Major per la Vila Llorenç Ribet
- Per la plaça de s'Escopidor sortim al carrer Major continua'm costa amunt, trobam sa Roca de s'Encantament
- A l'altura del camí can Pera hi ha una casa blanca que dona al carrer Major (Casa del poble «cop d'estat 1936»)
- Seguint el camí cap a sa cova des Bous
- A la dreta, tanca un xalet, inici d'un camí de ferradura (300m) al coll d'es Molí de vent, es troba son Cortei, camí públic (GR221).
- Camina'm per la pista forestal, va guanyant altura dins un espès pinar.
- A la dreta, les cases de son Cortei.

- Arriba'm a una bifurcació, camí principal i prenem a l'esquerra.
- Segona cruïlla, volta l'esquerra
- Fins al puig de na Bauçana
- S'esquerra hi ha una sitja i barraca carbonera
- Travessa'm el replà fins el camí s'estreny i es bifurca
- A la dreta avança fins el pla son Cortei
- Fins al cim (1h i mitja) des de Galilea
- Per la tornada, es baixa l'últim replà i allà on acaba el caminet del cim giram l'esquerra per la pista que ens durà a un sementer ample
- Volta'm a la dreta, vorejam la tanca fins el final
- D'aquí seguim caminant fins la nova bifurcació on girarem a la dreta que connecta el camí GR221
- El poble el tenim de cara coronat per el puig de Galatzó

EXCURSIÓ AL PUIG DE NA BAUÇANA

Dificultat Primers terços es fàcil, últim tram més dificultós (camí pedregós)

Duració 1h (aproximadament)

Excursió familiar a partir de 4 anys

- Inici a MA 1302 Puigpunyent – Galilea KM 8,3 (parking) «barrera verda» (5/6 cotxes)
(Deixar el cotxe a Galilea (25 min més))
- Creuar la barrera verda
- Camí públic
- Camí direcció cap a la dreta
- Següent barrera direcció ca l'esquerra
- Darrer tram es més empinat i costos per els petits, apropar al piló blanc

UNA ALTRE RUTA DEL PUIG DE NA BAUÇANA

- Inici des de Calvià amb direcció camí des Molí des Castelletes on hi ha una corba davant una gran casa on aparcar els cotxes.
- Comença a caminar costa amunt fins als pocs metres es troben el indicador GR 221 direcció Puigpunyent.
- Els primers metres es tracta d'una pista amb cases al voltant. Al arribar a la corba que gira a esquerra on hi ha animals, gira a la dreta de la pista agafant el GR 221 que se endinsa per la garriga.
- Passa per devora d'un aljub que formava part del sistema hidràulic de Son Font.
- Després d'una pujada mitja-forta se desvia a l'esquerra per visitar la font de la Vila i el seu aljub es Pou Nou, tornarem cap la GR-221 i continua'm fins arriba a l'urb de Son Font, per el camí des Pou Nou.
- Al final, veure'm una senyal que indica Galilea i Puigpunyent direcció a l'esquerra. Continúa per el camí des Molí Fariner.
- Per un encreuament seguim pel camí de Son Font.
- Continuem hi ha una corba on sortirem a l'asfalt per agafar a l'esquerra fins que se fica per la garriga direcció SW i anirem per el costat de una paret amb una lleugera baixada fins enllaça amb un camí ample que agafem a la dreta.
- Passat els 814m per després desviar-nos a l'esquerra on passem una cota de 402m per arriba a la taula rodona.
- Torna'm enrere del camí d'abans i dur 63m ens desviem a esquerra i continuem fins arriba una paret fins trobar un encreuament.

- Passa'm per el costat d'una reixa d'una finca amb cavalls. Continua amb lleuger descens fins arribar a un gran depòsit d'aigua.
- Tracta de continua per el camí GR221 per una drecera i seguir per camí GR221.
- Cap a uns 100 metres arribam a un encreuament amb una balisa i el camí de la dreta «tancat» es el camí que ve d'es Burotell i passa per sa coma de s'aigua.
- Als pocs metres ens desviam per agafar la pista que puja a na Bauçana, que seguirem, on es transforma en un tirany fins al cim.
- A dalt localitza'm a la part W, l'avenc de na Bauçana amb dues boques orientades al nord i sud.
- La tornada feim un camí més clàssic.
- A la baixada hi ha una barraca de carboner situada davant d'un rotlo de sitja.

L'ARGOLLA DEL COMTE MAL (GALATZÓ)

Dificultat Baixa

Duració 2h aproximadament

Bon Calçat

Excursió familiar

- Inici Can l'Amo en Biel (finca pública) i finalització
- Apartament de la finca pública de Galatzó
- Camí ses cases
- 5 minuts caminant, a l'esquerra veure'm una galera
- Avança'm el camí de les cases i travessa'm el pont i deixa'm tres camins
- Remunta'm devora la costa (Graner del Delme)
- Deixa'm enrere el Graner i avança'm entre grans parets de pedra sec
- Al front les cases de Galatzó
- A la dreta, un magnífic coster marjat
- Continua'm per el camí i flanquejar per un safareig
- Abans d'entrar al clastra, hi ha una capella
- Entra'm a la clastra, al centre hi ha una tafona al costat hi ha unes piques on es guardava l'oli.
- Un cop visitades les cases
- Inici del camí de sa Vinya
- Passa't 10 min, troba'm un camí l'esquerra on de seguir
- Passa'm una caseta a l'esquerra, dita es Tramuntanal
- Volta'm a la dreta i davalla'm les cases del Tramuntanal
- Volta ses cases, neix un sender cap a llevant
- Passa una fonteta que aboca aigües d'una pica vella
- Més avall, sortim al camí Capdellà
- Volta'm a l'esquerra (nord) i continua'm en sentit descendent
- Després entravessar el torrent de ses Llaneres sortirem al camí de ses cases de Galatzó
- Voltam a la dreta i tornam a ca l'amo Biel.

PUIGPUNYENT – COMA SES SOMERES – COLL DES SENYORS – PAS NA COSTITXA

Dificultat Moderada

Duració 3h i 10 min

- Inici a Puigpunyent cap a Galilea KM 1
- Agafa'm a la dreta per camí de la Taulera, cap es Ratxo i sa Reserva

- Seguim fins la desviació de la reserva
- Deixa'm un camí a l'esquerra
- A 10 min comença un camí de carboner
- Als 11 min un camí que puja i un que baixa
- Agafa'm a la dreta amb una lleugera davallada
- Continuem baixant per el centre de comellar
- Als 3 min trobarem una paret de pedra sec s l'esquerra, seguirem al costat de la paret dins el llit del torrent.
- Dins el torrent, cap a la dreta, de baixada, trobarem un petit bot, fàcil de fer
- Després del torrent fa un revolt a l'esquerra, un petit marge al costat de na Costitxa per on tornarem
- Sortim a l'esquerra, per un caminet que travessa de nou el torrent
- Als 3 min s'enfila
- Als 4 min per un altre costat
- Un 1 min després deixarem la balma amb la figuera a la dreta i la sitja a la esquerra
- 2 min tornam a baixar, travessa'm el torrent i continua'm el camí amb un marge de 5 min
- Als 4 min trobarem un forcat que baixa per el torrent
- Continuem per el camí de l'esquerra
- En 2 min deixa'm un forn de calç i l'esquerra un caminet per pujar
- Només 2 min, trobam un forcat on seguirem a l'esquerra
- Camí molt vegetal que surt per l'esquerra a 10 min que deixam de banda
- A un minut deixam de costat una barraca i un altre minut passa'm per un portell a la dreta i abaix del conreu de sa coma i la font
- La nostra dreta a un camí elevat
- Portell sense barrera de pedra sec transversal
- 8 min de lleugera pujada on arribam a una esplanada Son Coll des Senyors
- I la baixada es la mateixa

MOLA I FESA DE NA COSTITXA

Dificultat Moderada

Distància 9,7 Km

Circular

- Inici de la ruta al camí sa Vela (Puigpunyent) davant les pistes de tennis a l'antiga barriada de Son Bru direcció Esportes inici de la carretera MA – 1101.
- Sortida del poble girem a l'esquerra, Camí vell d'Estellencs on arriba'm a una barrera metàl·lica de Son Fortesa.
- Per davall ses cases es passa, a una certa distància, camí en lleugera pujada, en corba i a la dreta tenim un camí de Salt de Son Fortesa, tancat.
- Contínua l'ascens fins a arriba a una nova barrera feta amb un somier que traspassem i just a la dreta surt un tirany que agafem per visitar el Salt de Son Fortesa (torrent de sa Riera, el Jardí del Colomer i ds Coma de s'aigua).
- Torna enrere i reprendre el camí vell d'Estellencs, lleugera pujada, trobam a l'esquerra el peu que sostenia una petita creu de ferro.
- Abaix del penyal se situa la font de sa Replegada.
- Continuem seguint les fletxes indicadores on arriba'm a una esplanada on es troben les restes de una Teulera Vella abandonada als anys 40.
- Continuem per el camí direcció a ses cases de sa Muntanya, pel camí passarem per la font de s'Abelló.
- Per damunt ses cases arriba'm a un encreuament, a la dreta es Grau, continuar recte amb tendència a girar a l'esquerra, passa'm per sa font de Muntanya.
- Arriba a un encreuament gira a la dreta i arribem al corral de ses Cabres.

- Continuem un lleuger descens fins arribar a una esplanada, es la Rota dels Soldat.
- Abandonem aquest camí per l'esquerra fins topar amb una paret que girarem a dreta, continuem paral·lelament amb el torrent a la nostra dreta
- Sense abandonar, arriba'm a un punt que s'estreny per passar una cornisa.
- Una vegada passada s'obri a un pas d'alzinars i a l'esquerra tenim el pas escalonat de na Costitxa de fàcil accés.
- Inicia'm el descens pel costat contrari, passa'm per davant una barraca de caçadors amb una gran bassa.
- Localitzar les fites que ens fan baixar i duen a l'entrada nord de na Fesa o Fenella de na Costitxa.
- Sortim per el descens de la Mola, una mitja pendent en direcció nord (esquerra), arribà a una torrentera que passa per la coma.
- Una vegada arribat podem veure les restes d'un vell camí on continuem el descens fins arribar a una pista plana de ses cases de sa Coma.
- Hem de sortir per la esquerra del camí
- Agafar un tirany ascendent per arribar al coll del Senyor.
- Per una pista i després a la carretera asfaltada anam davallant i el primer encreuament a la dreta, el segon a l'esquerra.
- Entrem per el camí de la Vall de Sagranada amb el torrent de la Riera a la dreta.
- Continua'm s'altre vessant per damunt d'una síquia, després un gir de 90° entre'm per un passadís o per la porta del carrer de sa Vinya on comencen les primeres cases del poble.

FITA DES RAM DES DE PUIGPUNYENT

- Aparcar el vehicle al final del carrer camí de sa Vela.
- Comença a caminar per la carretera MA-1101 uneix amb Esporles.
- La carretera fa un gir a la dreta per on continuem per el camí coll des Grau.
- Amb la mateixa corba un post GR 221, a mà esquerra s'inicia el camí d'Estellencs però també se pot anar per camí des Grau (ruta més llarga).
- Seguim avançant per carretera lleugera pujada
- La segona corba feim una drecera per la nostra dreta. Camí de ferradura, major pendent i zona boscosa, camí vell de Puigpunyent a Esporles.
- El coll es situa a 468m d'altitud.
- Des de el coll continua'm per la carretera direcció Esporles, comença a baixar lleugerament.
- A docents kilòmetres a la dreta hi ha una barrera metàl·lica tancada, darrera d'ella hi ha el camí de cas Metge per on tornarem al final.
- Continua'm uns metres mes abaix fins una altre barrera metàl·lica, també tancada al costat d'un pou.
- Botam la barrera i continuem per el camí que hi ha darrera
- Trobam en aquest camí, passa'm per davant de ses Cases de Cas Metge i deixa'm el camí, continua'm per el camí que segueix a la finca de Son Fava.
- Deixa'm el camí i ens desvia'm per l'esquerra.
- Uns metres més endavant feim un gir de 180° i continua'm caminant cap al encreuament de dos camins, a la esquella hi ha un portell amb una petita porta que obri i darrera un camí que emprarem per la tornada, continuem per la nostra dreta.
- Arribar aquest punt es més curt i més còmode per tornar per el camí des cas Metge al seu inici.
- Creuam la primera barrera que veurem a la dreta de carretera fins abaix des coll des Grau i seguint el camí.
- Continua'm per la nostra dreta i passat uns minuts giram a l'esquerra i prenen per el camí del pas de na Lluïsa.

- A pocs metres al costat hi ha un pou i un petit abeurador
- Un poc més a dalt veiem una runa en el que fou una ermita.
- Seguint les senyals que indiquen a les pedres amb pintura ascendent per el pas de na Lluïsa, passa'm per costat a l'esquerra una petita reixa amb una paret empedregada.
- Desviament lleugerament a la dreta i pujam per el bancals, veiem marques de pintura i més endavant ens desviam lleugerament a la esquerra fins trobar una paret de pedra
- Inici de una petita trepada
- Creuam s'altre costat de la paret per la part final que uneix la roca amb la reixa, pas d'una estreta cornisa i arriba'm al inici del pas de na Lluïsa.
- El pas de la Escletxa o el Pas de sa Regata una espectacular esquerdada entre dues roques (tram fina ens ajudam entre les mans)
- A la sortida tenim un mirador natural, ofereix vistes del Puig de Galatzó, la serra de Puntals de Planícia, la mola de Planícia...
- Des de aquí ascendim al Pla de Sobremunt a través del camí que entra per uns alzinars i desapareix la roca.
- Camina'm en línia recta, sense camins ni senyals, troba'm un camí de carro que seguim per la nostra dreta.
- Aquest camí se bifurca, a la dreta prenem quan tornarem per la fita.
- Ara anam per l'esquerra
- A pocs metres arriba'm per un terme que separa Puigpunyent de Esporles, el camí no creua la paret sinó que la deixa a la dreta i seguim el terme de Puigpunyent.
- Seguim avançant, veiem un camí a la nostra esquerra que passem de llarg, un poc més endavant arriba'm a una bifurcació.
- Enfront ens troba'm a l'Ermita de Maristala i després a Esporles, prenen la desviació a la dreta que ens duu a la fita del Ram (terreny amb bastant pendent).
- El camí finalitza quan arriba'm al verticil geodèsic que senyala el cim (833m) d'altitud.

CAMÍ VELL DE PALMA A PUIGPUNYENT

El camí vell de Palma a Puigpunyent es un dels pocs camins històrics que encara es conserven com a element constructiu tradicional de Palma. Aquest camí de carró enllaça la capital i la vila per el coll de Son Marill (287 m).

- El camí parteix de sa Vileta, rere el cementeri municipal.
- Tot seguit un jaç del xaragall que davalla de la serra.
- Els primers dos metres foren aixecat les culleres per facilitació de l'extracció de Son Marill.
- El camí presenta un coster amb procés d'abandó. Després de passar per una forn de calç ubicada per la zona costera esquerre, tomba a l'esquerra.
- El camí avança sobre un magret lateral.
- Torna a desembocar al camí amb cullera i a escassos metres pren, a l'esquerra, per l'antic traçat fins al coll.
- Al coll son Marill hi troben runes de l'hostal de Son Marill, punt de descans dels antics vianants. (petit marjal)
- En direcció a la vila el camí s'esdevé prou interessant petits trams empedrats.
- També deixam de banda dos forns de calç uns dels quals totalment desaparegut.
- El camí es veu interceptat per la carretera PMV-101-6, la travessa i uns metres mes abaix pren el camí que du a un portell amb una barrera.
- Son Camps, el camí resta quasi desaparegut.
- El camí segueix uns metres pel mateix de Son Burguet i abans de travessar sa Riera, tomba a la dreta, borrejant el torrent i arriba al camí de Son Cotoner d'Amunt.
- El camí travessa la Riera per un conservat gual i pren direcció cap a la vila ara per el marge esquerre.

- Avança per el palmer i arriba a la parcel·lació de Son Serralta, davant Son Puig, el traçat es perd.
- Aquest darrer tram, continua paral·lelament al torrent, fou eliminat.
- A l'entrada de Son Puig neix la variant del camí entre Son Cotoner d'Avall i la vila.

DES DE LA FINCA DE GALATZÓ

RUTA «SA VINYA»

Dificultat Baixa

Distància 7,15 KM (tot el recorregut)

Duració 2h 23min aproximadament (tot el recorregut)

Ruta de bicicleta també

- Inici des de les cases de la possessió

RUTA «SES SÍNIES»

Dificultat Baixa

Distància 6,7 KM (tot el recorregut)

Duració 2h 15 min aproximadament

- Inici des de les cases de possessió
  - a. Punt de distància directa
  - b. Itinerari complet (des de les cases)
- Final de l'excursió hi ha «la Mola de s'Esclop» que més difícil

Rutes del PEDRA SEC GR 221

VARIANT C

- Mola de s'Esclop des de Fontanelles
- Mola de s'Esclop des de Capdellà
- Mola de s'Esclop des de Boal de ses Serveres
- Puig de Galatzó des de Boal de ses Serveres
- Puig de Galatzó des de Capdellà
- Calvià – Galilea – Puigpunyent
- Camí vell d'Estellencs i Superna